

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Hagyományosan az év elején találkoznak és tanácskoznak az MTA területi bizottságai a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság, illetve a Határon Túli Magyarok Titkársága képviselőivel, hogy beszámoljanak az előző év eredményeiről, s tájékoztassák egymást az aktuális év feladatairól. Az idei ülésen a meghívott négy határon túli akadémiai szervezet közötti együttműködés elmélyítésének lehetőségeiről, az egymás közötti kapcsolatok kiszélesítésének módozatairól is eszmét cseréltek. A szintén hagyományos éves találkozót immár másodszor Kolozsváron fogják megrendezni.

Kocsis Károly elnök

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Louis Jeantet-díjat kapott **Roska Botond** neurobiológus, a bázeli Friedrich Miescher Orvosi Kutatóintézet igazgatója, a Bázeli Egyetem professzora.

[Bővebben:](#)

A **Ludovít Štúr Érdemrend I. fokozatát** kapta **Hunčík Péter**

felvidéki pszichiáter, egyetemi oktató, a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet egyik alapítója.

[Bővebben:](#)

A **Svéd Királyi Tudományos Akadémia tagjává** választották **Vajda Violetta** paleontológust, a Svéd Természettudományi

Múzeum osztályvezetőjét, a Lunds Universitet tanszékvezető professzorát, az MTA köztestületének külső tagját.

[Bővebben:](#)

Ezüstfenyő-díjat kapott **Szabó Béla** tanszékvezető orvos-professzor, a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti,

Tudomány- és Műszaki Egyetem dékánhelyettese, a magyar tagozat vezetője.

[Bővebben:](#)

Államtitkári elismerő oklevelet kapott **Orosz Ildikó**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar

Főiskola főigazgatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Magyar Kultúráért-díjat kapott a **Partiumi Keresztény Egyetem**.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Hodinka Antal
Nyelvészeti Kutatóközpont

Kárpátalján
végzett

szociológiai kutatás eredményeiről olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Öt **kutatási projekthez** nyert el **támogatást** a komáromi **Selye János Egyetem**.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Könyv- és művelődéstörténeti kutatások támogatására,

3. oldal

kiadványcserére és nyomtatott források digitalizálásának elősegítésére kötött **együttműködési megállapodást** az **Erdélyi Múzeum-Egyesület** és az **MTA Könyvtár és Információs Központ**.

[Bővebben:](#)

Közös projektekben vesz részt a **Partiumi Keresztény Egyetem** és a **Central Connecticut State University**.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Megjelent és online változatban is hozzáférhető

A magyar nyelv nagyszótárának 7. kötete. Főszerkesztő: **Ittész Nóra**.

[Bővebben:](#)

Scientia Kiadó
a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem kiadója

Megjelentek a Scientia Kiadó új kötetei:

Nyelvi tájkép, nyelvi sokszínűség I. Nyelvhasználat, nyelvi tájkép és gazdasági élet. Szerkesztette: **Tódor Erika-Mária** (az MTA köztestületének külső tagja), **Tankó Enikő** és **Dégi Zsuzsanna**.

[Bővebben:](#)

Nyelvi tájkép, nyelvi sokszínűség II. Nyelvhasználati terek és nyelvi sokszínűség. Szerkesztette: **Tódor Erika-Mária** (az MTA köztestületének külső tagja), **Tankó Enikő** és **Dégi Zsuzsanna**.

[Bővebben:](#)

Egészségünk közös ügyünk! Szerkesztette: **Tatai Csilla** és **Kovács Réka Rozália**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Csapó János, Csapóné Kiss Zsuzsanna: Általános kémia agrármérnököknek.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható a világhálón a **Challenges in the Carpathian Basin.** Innovation and technology in the knowledge based economy című konferenciakötet. Szerkesztette **Csata Andrea** et al.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Cseke Péter** **A teljesség sóvárgása.** Irodalomtörténeti tanulmányok című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

4. oldal

Újvidéken jelent meg a **Kétnyelvűség – Hátrány vagy esély?** című konferenciakötet.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Kilátással a tengerre.** Esszék és tanulmányok Kontra Ferencről című kötet. Szerkesztette:

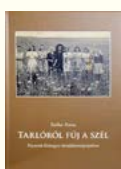
Rózsássy Barbara.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Fúró Dénes** **Temeriniek a nagy háborúban 1914-1918** című monográfiája.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Szőke Anna** **Tarlórol fúj a szél.** Fejezetek Kishegyes társadalomnéprajzához című tanulmánygyűjteménye. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Hogyan fogadta a Felvidék magyar lakossága Csehszlovákia megalakulását? – **100 év 100 percben** címmel filmsorozatot indított a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet, amelynek első részét megtekinthetik a világhálón.

[Bővebben:](#)

A Palgrave Macmillan kiadónál jelent meg **Mihályi Péter** és **Szelényi Iván** **Rent-Seekers, Profits, Wages and Inequality**

című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Magyar Tudomány** februári tematikus száma Mire tanít a filozófia ma? címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Hungarológiai Közlemények** 2018. évi **1.** és **2.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Hungarológiai Közlemények** 2018. évi **3.** és **4.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Tanulmányok** folyóirat 2018. évi **1.** és **2.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Stúdium**, a vajdasági magyar felsőoktatási magazin **17-18.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Bácsország** folyóirat legújabb, **2018/4.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk februári** tematikus száma Utópia címmel.

[Bővebben:](#)

A World Journal of Engineering Research and Technology folyóiratban jelent meg **Szél Sándor The**

Applications of the Specific (Extreme) States of Systems című tanulmánya.

A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Az Ausztriai Magyar Kutatóintézet elmúlt évi tevékenységéről olvashatnak–hallhatnak

összefoglalót a világhálón.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Roska Botond** neurobiológussal, a bázeli Friedrich Miescher Orvosi

Kutatóintézet igazgatójával, a Bázeli Egyetem professzorával.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **John Komlós**

közgazdással, a Müncheneri Egyetem professor emeritusával, az MTA

köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút nézhetnek–hallgathatnak meg a világhálón a 90 éves **Benkő Samu** erdélyi művelődéstörténésszel, Bolyai-kutatóval, az MTA külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút nézhetnek–hallgathatnak meg a világhálón **Benedek József** földrajz-tudóssal, a Babeş–Bolyai

Tudományegyetem és a Miskolci Egyetem professzorával, az MTA külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Simon Attila** történésszel, a felvidéki Fórum Kisebbségkutató

Intézet igazgatójával, a Selye János Egyetem tanszékvezető docensével, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Január 16-án a Korunk Akadémia Magyar oktatási rendszerek és oktatáspolitikusok a 18–20. században sorozatának keretében előadást tartott

6. oldal

Kolozsváron **Kalmár János** történész, az egri Eszterházy Károly Egyetem professzora **Mária Terézia oktatásügyi reformja és a magyar nyelvkérdés a felvilágosodás idején** címmel.

[Bővebben:](#)

Január 17-én Budapesten tartott előadást **Williger Gerard Michael** csillagász, a University of Louisville tanára, az MTA köztestületének külső tagja **Alcohol and other Important Molecules in the Universe** címmel.

[Bővebben:](#)

Középkori templomok útján – Felső-Tisza-vidék címmel rendeztek műhelytalálkozót Beregszászban január 17-én.

[Bővebben:](#)

Január 18-án rendezték meg Kolozsváron az első **erdélyi adatvizualizációs minikonferenciát**.

[Bővebben:](#)

Erdélyi Médiajelentés címmel rendeztek konferenciát január 23-án Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Január 23-án Temesváron tartott előadás **Tonk Márton** filozófus professzor, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem dékánja **Hogyan tovább Eurábia? Migráció és emberi jogok** címmel.

[Bővebben:](#)

Január 24-én **Selye János Emléknapot** rendeztek a róla elnevezett komáromi egyetemen, amelyen az osztrák–magyar–kanadai kutatóról és a stresszről tartottak előadásokat.

[Bővebben:](#)

Január 28-29-én a Habsburg-kutatásokról rendeztek osztrák–magyar konferenciát Bécsben **Rudolf trónörökös és a magyarok** címmel.

[Bővebben:](#)

Külhoni magyar kutatók tartottak előadást a január 27.-február 1. között Bad Kissingenben megrendezett **Die Friedensverträge nach dem I. Weltkrieg (1918-1923) und ihre Auswirkungen bis in die Gegenwart** elnevezésű konferencián.

[Bővebben:](#)

7. oldal

Hogyan néz ki egy többdimenziós térbeli test?

címmel tartott előadást február 1-jén Kolozsváron **Némethi András** matematikus, az MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézetének főkutatója, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professzora. [Bővebben:](#)

Február 1-jén előadást tartott az Indiana Egyetemen **Krekó Péter** politológus, szociálpszichológus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem

adjunktusa, a Political Capital kutatóintézet igazgatója **Russian Soft and Sharp Power in Central Eastern Europe: Success and/or Failure?** címmel. [Bővebben:](#)

Nemzetközi konferenciát rendeztek február 5-én Komáromban **Kutatás, fejlesztés és felhasználás a fitostimulátor hatású növényi segédkészítmények**

témakörében. [Bővebben:](#)

Február 1-jén Berkeley-ban tartott előadást **Brian Porter-Szűcs** történész, a Michigani Egyetem professzora **The Devil**

Really is in the Details: Why Specificity Matters in Understanding the Global Radical Right címmel. [Bővebben:](#)

Budapesten rendezték meg február 11-én az MTA **Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottsága**, az MTA magyarországi **területi bizottságai**, valamint a **határon túli akadémiai szervezetek** képviselőinek találkozóját. [Bővebben:](#)

A magyar nyelvtan oktatásának problémái a Kárpát-medencében a 21. században címmel

február 11–12-én nemzetközi workshopot rendeztek Budapesten, az MTA Domus 'Collegicum Hungaricum' épületében. [Bővebben:](#)

Február 12-én Sarasotában tartott előadást **Grodzinsky Vera** művelődéstörténész, a University College London professor emeritája **Jews and French Impressionists Art** címmel. [Bővebben:](#)

VEREIN UNGARISCHER INGENIEURE UND ARCHITECTEN IN DER SCHWEIZ / ASSOCIATION DES INGENIEURS ET DES ARCHITECTES HONGROIS EN SUISSE
ASSOCIAZIONE DEGLI INGEGNERI ED ARCHITETTI UNGHERESI IN SVIZZERA / ASSOCIATION OF HUNGARIAN ENGINEERS AND ARCHITECTS IN SWITZERLAND
ELNÖK / PRÄSIDENT: DR. LUDWIG GÁBOR T. 041 784 77 82

Február 12-én Zürichben előadást tartott **Oplatka Gábor** kutatómérnök,

8. oldal

az Eidgenössische Technische Hochschule emeritus professzora, az MTA külső tagja ***Balesetek nem történnek, azokat okozzák*** címmel. [Bővebben:](#)

Február 14-én ***Fél évszázad a nemzetiségi kultúrák***

szolgálatában címmel rendeztek kerekasztal-beszélgetést Kolozsváron az idén 50 éves ***Kritérion Könyvkiadóról***.

[Bővebben:](#)

Február 15-én nemzetközi műhelykonferenciát rendeztek Kolozsváron ***Church and Society in Late Medieval Transylvania*** címmel.

[Bővebben:](#)

Február 15-én a Bostoni Tudósklubban tartott előadást ***Kovács István*** fizikus, a Center for Complex

Networks Research kutatója.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

90. születésnapját ünnepelte ***Polányi János Károly*** (John Charles Polanyi) magyar származású kanadai Nobel-díjas

vegyész, kémikus, fizikus, a Torontói Egyetem intézetvezető professzora, az Amerikai Művészeti és Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, az USA Nemzeti Tudományos Akadémia külföldi tagja, az MTA tiszteleti tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 56. évében ***elhunyt Jeney Éva*** irodalomtörténész, az MTA BTK Irodalomtudományi Intézetének

tudományos főmunkatársa, az erdélyi magyar irodalom- és eszmetörténet kutatója.

[Bővebben:](#)

Felavatták ***Sava Babić emlékszobrát*** a vajdasági Palicson. Az irodalomtörténész professzor hozta

létre 1993-ban a belgrádi egyetem Magyar Nyelv és Irodalom tanszékét.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

285 évvel ezelőtt született Pozsonyban ***Kempelen Farkas tudós polihisztor***, a gőzkondenzátorral tervezett gőzgép feltalálója, a modern fonetikai kutatások

megalapozója.

[Bővebben:](#)

9. oldal

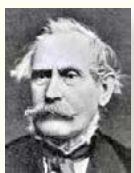
280 évvel ezelőtt született a drávaszögi Bellyén **Mitterpacher József** jezsuita

matematikus, a nagyszombati, majd a budai, illetve pesti tudományegyetem professzora, rektora. [Bővebben:](#)

A felvidéki Bacskón született 220 éve **Frivaldszky Imre orvos**, zoológus, botanikus, a Nemzeti Múzeum

gyűjteményeinek kutatója, a reformkori magyar nevezékταν jeles alakja, akadémikus. [Bővebben:](#)

Kerek 200 éve született Szabadkán **Sztoczek József fizikusmérnök** professzor, a József Műegyetem első rektora,

akadémikus, a Természet-tudományi Társulat elnöke. [Bővebben:](#)

Szintén éppen 200 esztendeje született **Szilárd Béla kémikus**, gyógyszerész, Madame

Curie munkatársa, a Laboratoire de produits Radioactifs önálló kutatóműhely létrehozója.

[Bővebben:](#)

Az örvidéki Völgyfalván született ugyancsak 200 esztendővel ezelőtt **Krusztom Krizosztom** (János, Károly)

természettudós, pannonhalmi főapát, akadémikus. [Bővebben:](#)

Éppen 150 esztendeje született Pozsonyban **Buchböck Gusztáv kémikus**, a fizikai kémia első magyarországi egyetemi tanára,

akadémikus. [Bővebben:](#)

145 évvel ezelőtt indult útjára Kolozsváron az **Erdélyi Múzeum** folyóirat, hogy tudományos fórumot teremtsen a két évvel korábban alapított kolozsvári

egyetem tudományos eredményeinek.

A szerkesztője Finály Henrik nyelvész–történész volt. [Bővebben:](#)

A felvidéki Rákópribócon született 140 éve **Engel Károly belgyógyász**, a Pázmány Péter Tudományegyetem professzora, a Belgyógyászati Társaság alapító elnöke.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Görbeszegen született 130 évvel ezelőtt **Szatala Ödön botanikus**, zuzmókutató, a Magyar Állami

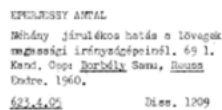
Vetőmagvizsgáló Intézet főigazgatója, Magyar Növénytan Társaság alapító tagja.

[Bővebben:](#)

10. oldal

125 éve született **Bilkei Pap Lajos balneológus**, reumatológus a portugál reumakutató intézet alapító igazgatója, a Nemzetközi Reumaellenes Liga főtitkára.

[Bővebben:](#)

A közép-erdélyi Magyarfrátán született 120 évvel ezelőtt

Eperjessy Antal gépészmérnök, a Budapesti Műszaki Egyetem professzora.

[Bővebben:](#)

Nagyváradon született 105 évvel ezelőtt **Alpár László matematikus**, az MTA Matematikai Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa, a Magyar Tudomány szerkesztője.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Fogarason született szintén 105 évvel ezelőtt **Egyed László geofizikus** professzor, az Eötvös Loránd Tudományegyetem dékánja, akadémikus.

[Bővebben:](#)

95 éves lenne a felvidéki Bején született **Csizmadia Ernő agrárközgazdász** professzor, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem rektora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

90 éves lenne a felvidéki Ipolypásztón született **Turczi Gyula matematikus**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem docense.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Megjelent az **MTA Lendület programjának 2019. évi** pályázati felhívása.

A pályázási határidő: március 8., illetve 22.

[Bővebben:](#)

Az MTA nyílt pályázatot hirdet a **Bolyai János kutatási ösztöndíjra**.

A pályázási határidő: március 12.

[Bővebben:](#)

Erdély Öröksége Alapítvány

Megjelent az **Erdély Öröksége Alapítvány** idei pályázati felhívása.

A beadási határidő: április 12.

[Bővebben:](#)

Délvidékért Kiss Alapítvány

Megjelent A **Délvidékért Kiss Alapítvány pályázati** felhívása.

A beadási határidő: március 29.

[Bővebben:](#)

11. oldal

Megjelentek az idei **Fulbright-ösztöndíj-felhívások**.

A beadási határidő: május 20., illetve október 10.

[Bővebben:](#)

Megjelentek az **Oszták–Magyar Akció Alapítvány**

pályázati felhívásai kutatásokra.

A beadási határidő: március 15. és továbbiak.

[Bővebben:](#)

KODOLÁNYI
JÁNOS
EGYETEM

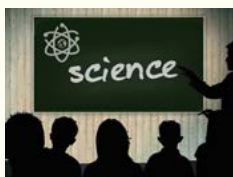

Március 20-án **Középszintű állami és felekezeti iskolák, tanítóképzők és árvaházak 1869-1949** címmel

Kárpát-medencei nemzetközi tudományos konferenciát rendeznek a komáromi Selye János Egyetemen.

A jelentkezési határidő: február 18.

[Bővebben:](#)

A köz- és felsőoktatás előtt álló kihívások a 21. században Kelet-Közép-Európában

az **oktatási reformok tükrében** címmel rendeznek nemzetközi tudományos

konferenciát Beregszászban március 28-29-én.

[Bővebben:](#)

A Tennessee állambeli Memphisben április 4-6. között rendez meg negyedik alkalommal **évi**

rendes konferenciáját az Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága.

[Bővebben:](#)

Új Média Konferenciát rendeznek

Marosvásárhelyen április 5-6. között Természetesen digitális címmel.

A jelentkezési határidő: március 22.

[Bővebben:](#)

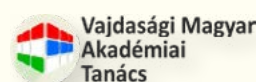
SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

Április 12–13. között rendezik meg Marosvásárhelyen

az **V. Erdélyi Kertész és Tájépítés Konferenciát.**

A jelentkezési határidő: március 23.

[Bővebben:](#)

Április 13-án Szabadkán rendezik meg a sorrendben tizedik **Vajdasági Magyar Tudóstalálkozót.**

A jelentkezési határidő: február 28.

[Bővebben:](#)

12. oldal

Április 25–28. között
rendezik meg Nagyváradon
a **XXVII. Nemzetközi Gépészeti
Konferenciát.**

A jelentkezési határidő: március 4.

[Bővebben:](#)

Május 4-én
**Interdiszciplinaritás
a Kárpát-medencében**
címmel rendeznek

PhD-konferenciát Pécsen.

A jelentkezési határidő: április 22.

[Bővebben:](#)

Május 9–12. között rendezik
meg Nagybányán a **XXI.
Nemzetközi Bányászati, Kohászati és
Földtani Konferenciát.**

A jelentkezési határidő: március 20.

[Bővebben:](#)

JOG SZAK

A Madarasi
Hargitán

rendezik meg május 17-19. között
az **V. Jogászgyűlést.**

A jelentkezési határidő: április 29.

[Bővebben:](#)

JOG SZAK

Május 21-én
hetedik

alkalommal rendezik meg Kolozsváron
a **Jog és irodalom szimpóziumot.**

A jelentkezési határidő: április 30.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

13. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2019/2. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

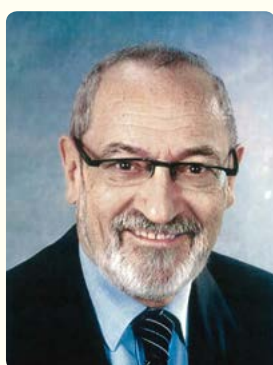
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Adriányi Gábor

(Nagykanizsa, 1935. március 31.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Gabriel Adriányi was born in Nagykanizsa, on 31 March 1935. He began his secondary school studies at the Pelbárt Temesvári Franciscan High School and Internate in Esztergom and obtained honours distinction at the Matura diploma in Budapest. He entered the Seminarium Centrale in Budapest but in 1951 he was expelled as – together with many other seminarists – he denied to take part in the peace priest movement. He continued his studies in secret and in 1960 was secretly ordained priest serving the Holy Roman Church by bishop István Zadravec – without a Hungarian diocesan incardination, on the basis of a papal licence. He worked under constant supervision and in 1961 he left Hungary for Germany, from where he went to Rome and attended the Hungarian Pontifical

Adriányi Gábor Nagykanizsán született 1935. március 31-én. Középiskolai tanulmányait az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnáziumban kezdte meg, majd kitüntetéssel érettségizett Budapesten. Tanulmányait a Központi Szemináriumban folytatta, de 1951-ben több társával együtt kizárták, mert megtagadta a részvételt a békepapi mozgalomban. Titokban folytatta tanulmányait, és 1960-ban Zadravec István püspök szintén titokban szentelte pappá hivatalos magyar egyházmegyei felhatalmazás nélkül, pápai engedéllyel a Szent Római Egyház titulusára. Lelkipásztori munkáját állandó megfigyelés alatt végezte. 1961-ben sikeresen Németországba jutnia, ahonnan tovább ment Rómába. A Pápai Magyar Intézet növendéke lett, majd teológiai

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

Ecclesiastic Institute (Hungarian Papal Institute) and received his PhD in theology at the Pontifical University of St. Thomas Aquinas (Angelicum).

In 1971 he began teaching as a privat-docent at the Faculty of Catholic Theology of the University of Bonn. In 1976 he became head of department and director of the Institute of Church History. Now he is professor emeritus.

Since the regime change he has had significant influence on theology and church history also in Hungary. His main fields of research are the history of the Catholic Church in Hungary, the specific historical problems of the Hungarian Catholic Church in the 19th and 20th centuries and The Vatican's Eastern European Policy and Hungary. He is author and/or editor of several books and encyclopedia. He has published several papers in Hungarian in *Új Látóhatár*, *Mérleg*, *Életünk* and in a number of German periodicals in German.

Since 1971 he has been co-editor of the *Ungarn-Jahrbuch* in Munich and he has been editor and publisher of the church historical series *Dissertationes Hungaricae ex historia Ecclesiae* since 1973.

He is titular prebend, the knight of the French Order of Academic Palms (*Ordre des Palmes Academique*, 1991), doctor honoris causa of the Kardynal Wyszynski University in Warsaw. He was awarded the Fraknói Vilmos Prize (2005), the Szabadság Hőse (Hero of Liberty)

PhD-fokozatot szerzett a Szent Tamás Egyetemen.

1971-ben magántanárként kezdett tanítani a Bonni Egyetem Katolikus Teológiai Karán. 1976-ban az Egyháztörténeti Intézet tanszékvezetője és igazgatója lett.

Jelenleg nyugalmazott egyetemi tanár.

A rendszerváltás óta jelentős a hatása a magyarországi teológia és egyháztörténet művelésére. Fő kutatási területei a katolikus egyház története Magyarországon, a magyar katolikus egyház speciális történeti problémái a 19-20. században illetve a Vatikán keleti politikája Magyarországgal szemben. Számos könyv és lexikon szerzője és/vagy szerkesztője. Sok tanulmánya jelent meg magyarul többek között az *Új Látóhatárban*,

a *Mérlegben* és az *Életünkben*, illetve német szakfolyóiratokban németül.

1971 óta társszerkesztője a müncheni *Ungarn-Jahrbuch*-nak, 1973 óta szerkesztője és kiadója a *Dissertationes Hungaricae ex historia Ecclesiae* egyháztörténeti sorozatnak.

Címzetes kanonok, a francia *Palmes Academique*-rend lovagja (1991).

Kitüntetései között szerepel a Fraknói Vilmos-díj (2005), a Szabadság hőse emlékérem (2006), a Mindszenty

Alapítvány életműdíja (2015) és a Magyar Érdemrend tisztikeresztje (2015). 2016.

augusztus 21-én Márfi Gyula veszprémi érsek munkássága elismeréseként a Szent Mária Magdolnáról elnevezett felsőöri

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

medal (2006), the Life at Work award of the Mindszenty Foundation (2015) and Hungarian Order of Merit, Officer's Cross (2015). In 2016 his work was acknowledged by archbishop Gyula Marfi, who awarded him the Mary Magdalene provostship of Felsőőr. In honour of his 65th, 75th and 80th birthdays the following memorial volumes were published:

Im Gedächtnis der Kirche neu erwachen. Studien zur Geschichte des Christentums in Mittel- und Osteuropa. Festgabe für Gabriel Adriányi zum 65 Geburtstag; Böhlau, Köln–Weimar–Wien, 2000 (Bonner Beiträge zur Kirchengeschichte, 22.)

Kirche und Gesellschaft im Wandel der Zeiten. Festschrift für Gabriel Adriányi zum 75. Geburtstag; Traugott Bautz, Nordhausen, 2012.

Litterarum radices amarae, fructus dulces sunt. Tanulmányok Adriányi Gábor 80. születésnapjára; szerk. Klestenitz Tibor, Zombori István; MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Bp., 2015.

In 2016 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Philosophy and Historical Sciences. He read his inaugural speech A magyar kormány intervenciója az I. vatikáni zsinaton 1870-ben on 8 December 2016.

The laudation of academician László Solymosi was published in Vallástudományi Szemle; XIII. 2017/2. pp 104-106.

His autobiography Egy élet nyomában was published by Kairosz in 2007.

prépostsággal jutalmazta. 65., 75. és 80. születésnapjára az alábbi emlékkötetek jelentek meg:

Im Gedächtnis der Kirche neu erwachen. Studien zur Geschichte des Christentums in Mittel- und Osteuropa. Festgabe für Gabriel Adriányi zum 65 Geburtstag; Böhlau, Köln–Weimar–Wien, 2000 (Bonner Beiträge zur Kirchengeschichte, 22.)

Kirche und Gesellschaft im Wandel der Zeiten. Festschrift für Gabriel Adriányi zum 75. Geburtstag; Traugott Bautz, Nordhausen, 2012.

Litterarum radices amarae, fructus dulces sunt. Tanulmányok Adriányi Gábor 80. születésnapjára; szerk. Klestenitz Tibor, Zombori István; MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Bp., 2015.

Egy élet nyomában című önéletrajzi írása 2007-ben jelent meg a Kairosz kiadónál.

2016-ban a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Filozófiai és Történettudományok Osztályában. Székfoglaló előadását 2017 december 8-án tartotta A magyar kormány intervenciója az I. vatikáni zsinaton 1870-ben címmel. Solymosi László akadémikus laudációja megjelent a Vallástudományi Szemlében (XIII. évf. 2017. 2. szám, 104-106. o.)

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

We asked questions to Professor Gabriel Adriányi. He answered the second one.

A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

For me, who is a historian dealing with the history of the Hungarian church on the first place, my national and professional identity has always been the precondition of my scientific activity and career. It is true for natural sciences as well, as every scientist takes along his congenital talent as well is the age-long makings of their people in their scientific work.

Contact

Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität
53113 Bonn,
Regina-Pacis-Weg 3.
Germany
Tel.: + 49 2223 3677
E-mail: g.adrianyi@uni-bonn.de
gabriel.adrianyi@t-online.de

Kérdéseket tettünk föl Adriányi Gábor professzor úrnak. A másodikra adott válasza következik.

Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarország határain kívül. Milyen összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Mint történésznek, főként mint magyar egyháztörténésznek nemzeti és szakmabeli azonosságom elengedhetetlen feltétele volt tudományos működésemnek és pályafutásomnak. Ez azonban, ha kisebb mértékben is, vonatkozik más szakterületekre, még a természettudományokra is, mert a kutató veleszületett tehetségét, népének évszázados adottságait is beleviszi tudományos munkájába.

Kapcsolat

Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität
53113 Bonn,
Regina-Pacis-Weg 3.
Germany
Tel.: + 49 2223 3677
E-mail: g.adrianyi@uni-bonn.de
adrianyi@t-online.de

